

••✂ HISTORICKÁ DETEKTIVKA ✂••

*PETER
TREMAYNE*

PÁN DUŠÍ

PŘÍPAD SESTRY FIDELMY

VYŠEHRAĐ

Seamusovi J. Kingovi z Cashelu
ve vzpomínce na cashelský Umělecký festival
v listopadu 2004
a
Trease Ní Fháthartě
za seanfhocal

Copyright © 2005 by Peter Tremayne
Cover illustration by Lee Gibbons
Translation © Věra Šťovíčková-Heroldová, 2009

ISBN 978-80-7021-763-4

An té a bhfuil drochmeas aige ar a shaol féin, beigh sé ina mháistir ar shaol duine eile – fainic, éreoidh le'n a léithéid máistreacht a fháil ar anamacha.

Ten, kdo pohrdá vlastním životem, se brzy stane pánem životů jiných – střež se, neboť takový člověk se může stát pánem duší.

Brehon Morann

Sestra Fidelma z Cashelu, *dálaigh* neboli advokátka soudního dvora v Irsku sedmého století

Bratr Eadulf ze Seaxmund's Ham v zemi Jižního lidu, její druh

Na Sumerli

Esumaro, kapitán

Coros, první důstojník

Na Inis

Olcán, vylupovač vraků

Abatyše Faife z Ard Fhearta

Sestra Easdan

V Ard Fhearta

Conrí, válečný pán Uí Fidgente

Socht, jeden z jeho válečníků

Opat Erc

Bratr Cú Mara, *rechtaire* neboli správce

Ctihodný Cináed, učenec

Ctihodný Mac Faosma, učenec

Bratr Benen, jeho student

Sestra Sinnchéne

Sestra Buan, Cináedova manželka

Bratr Feólaigid, řezník

Sestra Uallan, felčarka

Bratr Eolas, *leabhar coimedach* čili knihovník

Bratr Faolchair, jeho pomocník

Bratr Cillín, *stiúirtheóir canaid* čili učitel hudby

Mugrón, kupec
Tadcán, pán Baile Tadc

V Daingean
Slébéne, náčelník Corco Duibhne

V Sliabh Mís
Iobcar, syn kováře Starna
Ganicca, stařec

V Baile Gabhainn
Gáeth, kovář
Gaimredán, jeho pomocník

Bréanainn (což znamená princ), je jméno Ira žijícího v šestém století, který založil opatství Ard Fhearta (Ardfert, hrabství Clare). Byl uctíván jako světec a ve světě se stal známým pod latinizovaným tvarem Brandanus nebo Brendanus, což je anglický tvar jména Brendan, v moderní irštině Breandán.

Příběh se odehrává v měsíci *Dubh-Luacran* (leden), kdy jsou dny nejtemnější, v roce 668 po Kr., a je bezprostředním pokračováním událostí popsanych ve *Zvonu malomocného*.

Esumaro se obrátil a lehce se zachvěl. Větre m ošlehanou tvář natočil k tmavým klesajícím mrakům. Mezi křivými zčernalými zuby tiše zasyčel, a než se hbitě rozhlédl kolem sebe, obnovil na rozhoupané palubě vlastní rovnováhu. Moře kolem širokoboké lodi už zrcadlilo černé mraků a po hladině se hnaly krátké zčerené vlny s bílými hřebený. Moře bylo teď hněvivé a hroživé živé, byť i je částečně halily opony deště, který je bičoval.

Esumaro přenesl zamyšlený pohled k dmoucím se plachtám nad hlavou. Stále silící vítr se hnál ze severozápadu, takže stěnal i hlavní stěžeň, protestující proti takovému náporu.

Vedle něho Coros, jeho první důstojník se zasmušilou tváří, stál celý nesvůj u kormidla a znepokojeně upíral zrak na kapitána.

„Před námi je Inis Mhic Aoibhleáin,“ prohodil zkusmo; musel křičet, aby překřičel nařikající vítr a dorážející moře. Vztaženou rukou ukázal na temný obrys ostrova, v dešti téměř neviditelného, ale tušeného vpředu po levém boku. „Vít se stáčí na východ, kapitáne. V těchhle vodách nedokážeme ostrov obeplout, a když zůstane na levoboku, vrhne nás to na skály.“

Esumaro hned neodpověděl. Už teď se pohyb dřevěného plavidla změnil a paluba se mu pod nohama vzpínala, jako by se loď změnila v koně, který se dosud nesmířil s jezdcem. *Sumerli* byla masivní galská kupecká loď s vysokou přídílí, postavená pro plavbu na neklidných mořích a v zuřivých oceánských bouřích. Byla potomkem lodí, které Veneti z Armoriky použil proti Juliu Césarovi a jeho římským nájezdníkům, postavená po vzoru oněch bytelných těžkých lodí z dubových trámů, které způsobily lehčím římským válečným galérám tolik potíží.

Esumaro strávil na takových lodích celý život, a neplaval se darmo v těchto vodách už dvacet let, stačil se obeznámit s pobřežím i jeho úskalími. Teď už mu bylo jasné, že se nedokážou protáhnout kolem ostrovů, z nichž Inis Mhic Aiobhleáin ležel nejjihněji. Galský kapitán znal na *Sumerli* každý trám a spojení lodní kostry, každý železný svorník a řetěz a těžké lodní plachty. Vnímал každý skřípot a každé zasténání prken, a věděl, že tahle bouře, která se zničehonic vyvalila z potmělého Atlantiku s varovným předstihem pouhých několik málo minut, ji může rozbít napadrt' o každý z početných skalnatých ostrůvků, které byly roztroušené podél právě tohoto pobřežního pásu v království Muman. Zvážil už všechna nebezpečí a rozhodl, jaký bude příští krok. Nepotřeboval Corose, aby mu radil. První důstojník ovšem konal pouze svoji povinnost.

„Obrátíme se a před větrem utečeme,“ zavolal Esumaro dozadu. „Budeme se držet na jih od ostrovů a zabočíme do zátoky, kde se schováme.“

„Tyhle vody jsou nebezpečné, kapitáne,“ zavolal v odpověď Coros. „Tohle je Daingeanská zátoka.“

Esumaro se podrážděně zamračil.

„To vím taky. V těchto končinách se vyznám. Mám v úmyslu dovést *Sumerli* rovnou do opatství Colmán. Obchodoval jsem s nimi už dříve. Vezmou naše víno a stříbro výměnou za vlnu, nasolená prasata a vydří kožešiny.“

První důstojník na něho překvapeně zíral.

„Cožpak jsme neměli v úmyslu uzavřít tenhle obchod s Mu-grónem v An Bhearbha?“ Coros byl nesmírně svědomitý. „Můžeme najít nějakou chráněnou zátoku a bouři projet.“

Esumaro se ve vytrvalém dešti ušklíbl. „Když budeme čekat, až tenhle fučák přestane, ztratíme celé dny. A když zkusíme protlouct se kolem ostrovů do země Uí Fidgente, dřív než se moře uklidní, bude to obchod s ďáblem. Věř mi, já zdejší vody znám. Dobrý kupec Mu-grón jeden náklad oželí, a my v opatství Colmán vyděláme stejně. Vezmi to doprava, Corosi. Utečeme před bouří do zátoky.“

Coros váhal pouhý okamžik.

„Tak jo, kapitáne. Točím doprava,“ křikl na něho zpátky, když začal vítr dout ještě prudčeji.

Dal znamení dvěma námořníkům, kteří stáli u kormidla –

protože k tomu, aby kormidloval na tomto divokém moři, potřeboval přinejmenším dva, aby společně táhli za velkou dřevěnou páku napříč přes palubu.

Jakmile se loď natočila k bouři bokem, skučící vítr se okamžitě strašlivou silou opřel do levoboku. Zacloumal plachtami a víchr, bičující plachtoví, nesouhlasně zaječel.

Zdálo se, že Esumaro stojí na palubě pevnýma nohama stejně šikovně, jako kdyby loď plula v klidných vodách. Pohled upíral na napnuté plachty. Věděl, že bude muset provést loď příšerným počasím, než se dostanou do bezpečí zátoky s klidnějšími vodami.

„Příprav záchranná lana na přídi a na zádi,“ zvolal a Coros se rozběhl, aby dohlédl na splnění úkolu.

Vítr teď byl jako muzikant ve vypjaté situaci, předváděl triky a škubal napjatými strunami jako šílený harfenista. Vysoké pěnicí se šedivé vlny začaly bušit do boku lodi, že se zhoupala dozadu, poté se opět narovnal. Když se do ní vítr znovu opřel, opět poskočila. Navzdory mužům u kormidla se vzápětí loď pekelně zhoupala a záď se těžkopádně zvedla, zatímco příď se nebezpečně přiblížila k hladině. Kapitán věděl, že musí snížit plochu plachty, nebo se do ní silící vítr opře tak, že se loď převrátí.

„Zkrátit hlavní plachtu, Corosi. Opatrně!“ Tento poslední pokyn byl určen mužům u kormidla. „Držte záď po větru.“

Každá plachta byla rozdělena na vodorovné úseky, zvané refy, jež se daly navinovat nebo skládat, aby se zmenšila plocha plachty, vystavená větru. Každý ref byl vyznačen refovacím pruhem, výstužným pásem z hrubé plachtoviny s otvory, jimiž byly prostrčené refovací tkanice, které sloužily k upevnění narefované části plachty k ráhnu pomocí refovacích uzlů.

Coros už volal na pomocníky, aby zkrátili plachtu.

Bylo to nedlouho předtím, co se napětí na lodi uvolnilo, ale vítr dál rozechvíval lanová jako prsty, brnkající na struny harfy. *Sumerli* nyní rychle vplouvala do širokého ústí zátoky. Pevnina se po obou stranách začala po chvíli zužovat jako trychtýř. Jakmile budou mít za sebou tyto prsty pevniny, zvané prostě Inis neboli ostrov, ocitnou se v klidných chráněných vodách Loch na dTri Caol a budou mít před sebou přístav, patřící k opatství Colmán. Esumaro vjížděl do tohoto přístavu mnohokrát, i když až dosud nikdy ve chvíli, kdy byla obloha úplně černá, a navíc v takové bouři.

Na levoboku se před Esumarovým zrakem začalo rýsovat tmavé rozeklané horstvo, které se jako ještěrcí páteř táhlo podél poloostrova. Na pravoboku bylo pod závojem deště vidět stejně temné vrcholky hor. Cítil, jak se od širokého vjezdu zátoka postupně zužuje.

Když se nastalé večerní šero spojilo s temnou bouří a vyvolaly dojem, že nastala noc, vítr vanul vytrvale dál. Hučel a sténal v lanoví. Loď se nadále houpala a kymácela a rozbouřené moře nadále bilo na zádi do trámů. Ohlédl se a sevřel čelisti, když viděl vlnu, valící se k nim jako obrovská černá hora s roztráštěným bílým vrcholkem, která je hrozí pohřbit. Pak vlna udeřila dole pod záď, nadzvedla loď a vrhla ji bleskově vpřed. Na pravém i na levém boku viděl Esumaro bílé trásně, lemující příbojové vlny, skály vyznačující linii pobřeží a vysokou temnou pevninu, která se teď za ní vynořila.

Esumarovy oči spočinuly na okamžik na bledých tvářích námořníků, tisknoucích se ke kormidelní páce, a usmál se, aby v nich vyvolal klid, který sám necítil.

„Brzy dorazíme do našeho útočiště,“ volal na ně. „Před námi jsou dva výběžky, které nás dovedou do klidné vody, a tam budeme moci přistát.“

Vtom je dostihl řvoucí poryv větru a vzápětí se ozval zvuk, jako když se něco trhá; námořníci na okamžik téměř přestali svírat dřevěnou páku, která jako by náhle ožila a hrozila vymknout se z jejich sevření.

Vzpamatovali se zároveň s Esumarem, který se snažil obnovit rovnováhu, neboť ho to náhle hodilo na zábradlí. Nebýt zábradlí, bylo by ho to smetlo do moře, ale na okamžik mu to stejně vyrazilo dech. Stál a těžce oddychoval, neboť musel spolýkat hrsti slaných spršek a deště. Potom pátravě zvedl oči vzhůru. Stěhová plachta se změnila v řadu rozcupovaných cárů, vlajících ve větru. Cítil, že se loď kolébá, jako by měla vlastní vůli a chtěla se přidit ponořit opět do moře.

„Přidržte ji!“ Esumaro neměl v úmyslu křičet, ale viděl nebezpečí, že se loď co nevidět potopí.

Muži u kormidelní páky, když je na nebezpečí upozornil, se na ni vrhli celou svou vahou a čelili zuřícímu větru a moři. Vlny, čím dál tím vyšší a čeřící se více než předtím, dorážely na loď jako nedočkavě sápadající se ruce, provázené ohlušujícím jekotem

větru. Esumaro se tiše modlil, kůži měl na dotek ledovou, a nebylo to špatným počasím. Dýchal rychle a lapal po dechu. V jednom okamžiku se zdálo, že se loď uklidnila, vzepřela se počasí i mužům, co se snažili s ní pohnout, a pak příd' váhavě, zvolna sklouzla zpět na kurz.

Esumaro sevřel pevně čelisti a starostlivě pohlédl před sebe. Teď by se měli blížit k něčemu, čemu místní lidé říkají Ostrovní mys a Černý mys. Věděl, že tam jsou mělké břehy, ale při takovém proudění by byl schopen průliv mezi nimi se spoustou vody pod kýlem zdolat.

„Světlo přímo před námi, kapitáne!“ volal Coros.

Esumaro hleděl překvapeně do tmy zahalené deštěm.

Myslel, že jsou poblíž onoho kritického místa, kde pevnina zvaná Inis vyběhá do zátoky. Byl to malý ostrůvek, oddělený od severní pevniny pouze za vysokých přílivů, a kapitán musel kormidlovat na jih, aby se mu vyhnul. Ale na jihu bylo světlo a pohupovalo se nahoru a dolů. Příčinou takového pohybu mohla být pouze jiná loď. Co tu dělá nějaká loď, a navíc v tomto počasí? Musí kotvit v závětrí u jižního pobřeží. Usoudil, že on sám se zřejmě dostal příliš daleko na jih.

„Mineme ji po jejím pravoboku,“ vykřikl rychle. „Nechte ji dost místa.“

Maličko přitáhli kormidelní páku s úmyslem objet světlo ze severu.

O vteřinu později slyšeli Corosův vyděšený výkřik.

„Ach, Bože!“

Esumaro slyšel výkřik pouhý zlomek vteřiny předtím, než uviděl před přídí *Sumerli* bílou čáru pobřeží. Pak se ozval hrůzný tříštivý zvuk, loď se v celé délce na místě obrátila, valící vlny narazily na dřevěné bednění a odnášely ji šikmo k mělkému kameňatému pobřeží. Výkřiky svých námořníků neslyšel, ale viděl, jak moře přímo před jeho očima několik mužů spláchlo ve chvíli, kdy se paluba naklonila a on sám se chytil lodního zábradlí, aby nešel za nimi.

Kupecká loď se převrátila, levým bokem nalehla na mělčinu, kde se přes ni přelévaly obrovské vlny. Pak se ozval praskot, jak se tříštily a lámaly stěžně, a vzápětí začal masivní proud vody dřevo štípat. Útočící příroda velela vodě odtrhávat jednu pláňku po druhé. Esumaro, který se oběma rukama držel zábradlí na

zádi, si při pohledu na palubu, svírající úhel pětáctýřicet stupňů, uvědomil, že loď se nejen zmitá na mělčině, ale že on a jeho posádka jsou ztraceni.

Moře kolem něho se podobalo vřícimu kotli. Slyšel strašidelný řev zpětného proudu, který vysával oblázky ze břehu, než se o plavidlo roztránila další velká vlna.

Esumaro se rozhlédl kolem sebe, ale marně se snažil najít ty, kteří přežili; byl sám. Zajímavě vykřikl, naléhavě prosil Boha o pomoc, vědom si toho, že nemá žádnou šanci na přežití. Loď se rozpadala, to bylo víc než jisté. Už dlouho se na vratkém zábradlí neudrží. A skutečně ho paže už bolely, jak vzdoroval hrnoucím se kaskádám vody, které ho od něj chtěly odtrhnout. Ztrhané svaly nahoře na pažích a v ramenou bolely tak, že by nejraději křičel. Nezbyvalo mu než jediné. Jakmile začne příští vlna ustupovat, musí s ní sklouznout dolů na palubu mezi oblázky a rychle běžet na břeh, aby ho následná vlna nedohonila. Neměl ponětí, jak dlouho tu visí. Všechno halilo šero. Dokonce nebyl schopen ani rozeznat přílivovou značku.

Esumaro nepatřil k sentimentálním lidem, ale teď mu před očima plul obrázek jeho ženy a dětí tam doma, v přístavu An Naoned, a on dlouze přidušeně zavzdychal. Ale teď nebyl čas na to, aby se litoval. I krysa, když se topí, bojuje o život. Teď je čas k boji, ať to dopadne jakkoli.

Jakmile uslyšel zdola ten děsivý savý zpětný proud, pustil se zábradlí, a když klouzal dolů po nakloněné palubě, snažil se zvládat svůj pohyb co nejlépe. O kus dál se bolestivě uhodil do kolena o zábradlí, pak je přeskočil a přistál na všech čtyřech v oblázcích. Strach ho hnál dál. Zvedl se a lezl po čtyřech po vlhkých kluzkých oblázcích, které mu vytrvale svíraly kotníky a zdržovaly ho. Několikrát upadl, ale hrůza ho nutila, aby se zvedl a namáhavě pokračoval v cestě vpřed. Slyšel řev blížící se vlny, slyšel i to, jak drtí lodní trámy za jeho zády.

Snažil se nerozhlížet kolem sebe, ale věděl, že se vlna blíží. V tom okamžiku před ním vyvstal špičatý balvan a on se vrhl na zem a objal jej pažemi, jako by objímal milenku po dlouhém odloučení, zatímco zuřící zpěněné vody udeřily a přelily se přes něj. Po dlouhou, dlouhou dobu, nebo tak se mu to alespoň zdálo, se nad ním voda vařila a on zoufale potřeboval vzduch. Byl v pokusu uvolnit sevření a pokusit se vynořit na hladinu. Pak ucítil mocné trhnutí a voda začala ustupovat. Táhla ho s sebou, nutila

ho, aby povolil sevřené ruce. Vyvinul veškerou sílu, jaké byl schopen, aby je udržel v pevném sevření. Náhle voda opadla a on slyšel zlověstný zvuk drcených oblázků, jak je voda vlekla dolů ve své brázdě.

Esumaro lapal po dechu, plival, ve svém strachu nechtě sténal, a pak se potácivě postavil na nohy, rozhlédl se kolem, aby zjistil, kde se nachází, a vlek se dále k pláži. Byl mezi skalisky a drápal se výše. Slyšel, že se přivalila další vlna, ale to už byl na pevnině – na písku a pak na trávě. Nezastavil se ani tam, ale plahočil se dál, až mu v další cestě zabránilo trnité křoví, které se ho chytalo; v křovinách se zhroutil, vprostřed padl tváří k zemi a zůstal tam ležet.

Bylo ještě šero, když přišel k sobě, ale vítr, jak se zdálo, utichl. Slyšel, jak v dálce hřmí, a blesk vyhmátl obrys vrcholků blízkých hor. Esumaro obezřetně zvedl hlavu. Ležel tváří k zemi, tak, jak padl kdesi v podrostu. V dálce slyšel hlasy a párkrát zamrkal, aby oči prozřely. Pak se chtěl zvednout, ale rychle zjistil, že je vyčerpáním příliš oslabený.

Nadzvedl se, opřel o lokty a opatrně se natočil tak, aby viděl na tmavé rozbouřené moře. Nacházel se na travnatém pahorku nad širokým pruhem pobřeží, kde nesměle probleskoval bílý písek. Muži kráčeli s lucernami, které drželi vysoko, aby osvětlovaly scénu. Písečný pás byl poset troskami a mrtvolami. Po jeho pravici, tam, kde vyšel na pevnou zemi, se krajina zvedala, chráněna skalnatým pobřežím, které přivodilo zkázu *Sumerli*.

Potrásl hlavou, aby si ji pročistil, a už už chtěl na muže dole zavolat a ohlásit svou přítomnost. Ještě zlomek vteřiny a byl by to udělal, když vtom uslyšel hlas, volající cosi v irském jazyce, jemuž se za léta obchodování dobře naučil.

„Tenhle zůstal naživu, Olcáne.“

Teď Esumaro ve světle lucerny viděl, že muž zvedá těžkou dřevěnou palici.

„Počkej!“ Další muž zřejmě jednou rukou pozvedl lucernu. „Postav ho!“

Chlapík se sklonil a přitáhl muže ke světlu. Ze svého místa mu Esumaro do tváře neviděl, ale bylo jasné, že to musí být jeden z jeho námořníků.

„Rozumíš mému jazyku?“ zazněl hlas muže, jehož druhý oslovil jménem Olcán.

Námořník, který přežil, zakašlal, hledaje svůj hlas. Zřejmě naznačil, že rozumí, protože Olcán se ozval znovu.

„Z které lodi?“

Následovala pauza a pak muž opakoval svou otázku příkřeji.

„Sumerlí, z Galie.“

Esumaro, který zmateně sledoval scénu, poznal Corosův hlas.

„Z Galie? Obchodní loď?“

„Jo. Plavíme se z An Naoned.“

„Jaký náklad?“

„Vino a nějaké zlato a stříbro pro řemeslníky v opatství.“

Olcán se kvokavě zasmál smíchem, při němž Esumarovi naskočila husí kůže.

„Výborně. Zabij ho!“

Těžká palice dopadla a Coros se bez hlesu zhroutil na pláž.

„Se záchrannými pracemi začneme hned, jak se rozední, a kořist uložíme ve věži. Tak zlato a stříbro? Zřejmě jsme měli šťastnou ruku.“

Jeden z těch chlapů volal: „Mám sundat z koně tu lucernu?“

„To můžeš. Když jsme lákali loď na mělčinu, tak nám to zvíře dobře posloužilo.“

„Kde ses naučil ten trik?“ Muž, který zabil chudáka Corose, zřejmě čistil palici od krve tak, že ji otíral o písek.

„Trik? Jako že lucernu přivážeš na hlavu koně, který hlavou pohupuje tak, že si člověk může světlo snadno splést se světlem na lodi? Máš pravdu, to je moc dobrý trik. Ten mě naučil skutečný mistr. Postarej se, aby chlapi všechno, co najdou, uložili do staré věže. Musíme být připraveni vyrazit hned, jak se rozední. Pro kořist se vrátíme později.“

„Nechápu, proč tu nemůžeme zůstat a pěkně se pomět, Olcáne,“ protestoval jeden z mužů.

„Chceš se protivit příkazům pána?“ utrl se na něho vůdce bandy.

Muž zavrtěl hlavou. „Ale proč...?“

„Protože máme schůzku na pobřežní cestě. A pán sem brzy dorazí, aby měl jistotu, že se na ni dostavíme. Uložme lup do pevnosti a trochu si odpočínme. Za chvíli bude svítat a zítra máme před sebou dlouhou cestu přes hory.“

Chtěl odejít, ale jeden jeho druh ho zastavil.

„Neměli bychom to tady pořádně prohledat, jestli někdo nepřežil?“

Olcán se opět nevesele usmál. „Kdo by přežil, tak by určitě zamířil na tenhle pás příjemného písku. Tohle je jediné místo, kde je šance chvíli pobýt. Většinu z nich vlny umlátí na těchto skalách k smrti. Nikdo nepřežije. A kdyby přežil, tak to zjistíme, až se rozední.“

Zděšený Esumaro zalezl zpátky do křoví a ani necítil, jak ho škrábou ostružiny. Snažil se, aby byl co nejmenší, přál si, aby se mohl zavrtat do země. Pak pohlédl na oblohu. Bude muset zmizet z tohoto místa před úsvitem, než tihle muži, ať je to kdokoli, začnou pátrat po těch, co přežili. Určitě by ho zabili stejně chladnokrevně jako zabili chudáka Corose.

* * *

Právě se začínalo rozednívat, když Esumaro přišel k sobě. Mlhavě si vzpomínal, že kráčel ve tmě, schovával se za trsy rákosu a za keře, že přešel pruh písku nasáklého vodou a že ho poháněl strach; strach z těch, kdo zabili jeho prvního důstojníka Corose, a měli na svědomí smrt celé jeho posádky. Snažil se vyrovnat se skutečností, že jeho loď byla zničena záměrně. Zničena kvůli nákladu. Co za barbary žije v těchto Bohem zapomenutých končinách? Pobouření, ale hlavně strach ho hnaly, ještě než se rozední, na místo co nejdál od hrůzostrašného pobřeží. Neměl chuť sdílet stejný osud s chudákem Corosem. Když strach ustoupil, řekl si, že najde pomoc a pomstí se těm bezbožným darebákům, kteří se dopustili činu tak podlého.

V jitrním světle zamrkal. Bylo takové jasno. Zasténal, když si uvědomil, jak je zmrzlý. Stalo se to chvíli předtím, než si uvědomil, co je příčinou onoho jasu. Ležel v záplavě sněhu. Dokonce i stromy skláněly větve pod jeho tíhou. Cítil se slabý, byla mu zima a znovu zasténal. Pokoušel se pohnout, když vtom uslyšel nervózní výkřik nějaké ženy.

„Myslím, že je živý, Ctihodná matko.“

Esumaro znovu zamrkal a pokusil se zaostřit zrak. Bolelo to.

Uvědomil si, že se nad ním sklání mladá žena. Pod těžkou kožeštinovou pláštěnkou měla hnědý vlněný šat řeholnice a kolem krku jí visel kovový kříž na kožené šňůrce.

O pár metrů dál stálo šest jiných, stejně oblečených žen, které ho nervózně pozorovaly. Byly většinou mladé.

Ta, která stála u něho, se obrátila a zavolala znovu, tentokrát veseleji: „Je živý.“

Esumaro se pokusil nadzvednout a opřít se o loket. Jedna z hloučku, vysoká, hezká žena středního věku, přistoupila k mladé družce a zahleděla se na něho. Její kříž byl zdobnější. Usmála se a sklonila se k němu.

„Myslely jsme, že jsi mrtvý,“ řekla prostě. „Jsi nemocný? Co tě vedlo k tomu, že ležíš pod širým nebem uprostřed sněhové bouře? Šaty máš promočené a roztrhané. Přepadli tě lupiči?“

Esumaro se musel namáhat, aby jí porozuměl. Mluvila rychle a s přízvukem.

„Já ... je mi zima,“ podařilo se mu ze sebe vypravit.

Žena se zamračila.

„Podle řeči jsi cizinec. Ty nejsi zdejší?“

„Já jsem ... já jsem z Galie, pani,“ odpověděl zajíkávě.

„Tak ty jsi zdaleka, z Galie. A jsi oblečený jako námořník.“

„Jsem ...“ Esumaro náhle sevřel čelisti. Uvědomil si, že každý v této zemi je možný nepřítel, dokud se neukáže opak.

„Co tady děláš?“ pokračovala žena. „Ve sněhu jsi mohl zmrznout.“

„Pořád jsem šel, až mě přepadla únava.“

„Ty jsi šel?“ Žena pohlédla se zvědavým úsměvem na jeho nohy.

Esumaro se podíval dolů a viděl, že má z páru svých námořnických vysokých bot pouze jednu. Nedokázal se upamatovat, kde přišel o druhou. Nebyl si jistý, jestli ji ztratil na útěku z vraku nebo později.

Rychle se zeptal: „Co tady děláte, pani? Kdo jste?“

„Já jsem abatyše Faife z opatství Ard Fhearta. Všechny jsme z Ard Fhearty. Konáme každoroční pouť do oratoře zakladatele našeho opatství na Bréanainnově hoře.“

Esumaro se na ni zahleděl poněkud podezřavě.

„Ale Ard Fhearta leží severně za těmito horami. Viděl jsem Bréanainnovu horu z moře, a ta také leží na severní straně poloostrova.“

Abatyše Faife se zamračila, ale odpověděla pokojně. „Zdá se, že na galského námořníka, jímž podle mého názoru jsi, se v této končině dobře vyznáš. Ale připadá mi, že jsi nedůvěřivý, příteli. Pobyly jsme dvě noci v opatství Colmán, kde jsme musely něco vyřídít. Po dvou dnech, které jsme tam strávily, nyní cestujeme na západ, na Bréanainnovu horu. Proč jsi tak podezřavý?“

Esumara to poněkud uklidnilo.

„Omlouvám se, paní,“ řekl, vyhýbaje se odpovědi. „Je mi zima, jsem hladový a velice unavený. Prosím tě za prominutí mých neomalených otázek. Je tu někde poblíž nějaký přístřešek, kde bych si mohl odpočinout?“

„Kousek za námi je nějaký přístřešek. Můžeme ti darovat nějaké jídlo a suchý šat, dokonce i boty. Oheň bude ještě hřát, protože my jsme si tam udělaly na naší cestě přestávku. Odešly jsme z colmánského opatství dnes ještě před úsvitem. Myslíš, že můžeš chodit?“

Když se Esumaro pracně zvedal, abatyše Faiife se k němu sklonila, aby mu pomohla. Chvíli se potácel, pak se mu podařilo obnovit rovnováhu. Mladá žena, která stála u něho, mu přispěchala na pomoc.

„Kterým směrem leží opatství Colmán?“ zabručel.

„Nedaleko odtud směrem na východ, ale to musíš obejít zátku.“ Nachýlenou hlavou ukázala směr. „V tomto stavu nedojdeš daleko.“

„Děkuji ti. Chvíli si odpočinu a pak se vydám do opatství.“

„Napřed se musíš ohrát, obléci si něco suchého a trochu pojít. Pojď, dovedeme tě do přístřešku, tam se můžeš vysvléknout z toho promáčeného šatstva.“

Esumaro se zjevně vylekal a řeholnice se usmála.

„Neboj se, neseme ranec šatstva a bot pro bratra Maidíua, který se stará o oratoř na Bréanainnově hoře. Je asi tak stejně velký jako ty, a pokud nebudeš mít námitky proti řeholnímu šatu, bude ti celkem dobře padnout.“

Abatyše Faiife se obrátila a společně se svou mladší družkou pomohla Esumarovi ve sněhu klopýtavě ujít krátkou vzdálenost. Ušli pár kroků, a už viděl, že ho vedou do malé kuželovité kamenné chaty, připomínající úl. Vzpomněl si, že to je to, čemu lidé v této zemi říkají *coirceogach*, velice staré kamenné stavení. Stálo vzadu mezi stromy a z hlavní cesty, na níž ho našli, bylo sotva vidět. Pouze pošlapaný sníh svědčil o tom, že tam nedávno někdo byl. Než k němu došli, viděl, že z něj stoupá obláček kouře. Abatyše Faiife měla pravdu.

Oheň vzplál brzy. V jeho teple svlékl promočené zbytky svého oděvu a dostal suchý vlněný šat z rance, který nesla jedna mladá řeholnice. Abatyše měla pravdu, když usoudila, že mu šat dobře padne. Byl teplý a Esumaro si nestěžoval. Než se převlékl, mla-

dá řeholnice, která mu pomáhala, na něho naléhala, aby se napil jakési pálenky. Před sebou měl chléb, sýr a studené maso. Esumaro vše přijal s výrazem vděčnosti, ale víčka mu padala a nemohl zadržet nápor spánku, který se ho zmocnil.

Byl to jeden z těch krátkých spánků, na které si jako kapitán na palubě zvykl. Byl hluboký, ale trval pouze hodinku; pak zvedl hlavu, zamrkal a cítil se osvěžen. K jeho překvapení seděla skupinka řeholnic stále ještě u ohně.

Mladá žena, která ho našla, seděla u něho a vlídně se usmívala.

„Usoudily jsme, že bude lepší, když zůstaneme, než se probudíš,“ řekla na vysvětlenou. „V lesích kolem jsou vlci.“

Když si mnul oči a sedal si, přistoupila k němu abatyše.

„Jsem odpočatý,“ ujistil ji dříve, než měla příležitost položit mu otázku, kterou měla už na rtech.

„Viš jistě, že už ti bude dobře?“ zeptala se. „Odpočiň si ještě chvíli, jestli potřebuješ, ale neusínej, ledaže by sis byl jistý, že se okamžitě probudíš. V lesích všude kolem jsou vlci, jak už tě upozornila sestra Easdan. Ale cesta do opatství bude teď snadná. Pokud jde o nás, my musíme spěchat na západ, jinak nedojdeme na místo před západem slunce.“

„Už je mi úplně dobře,“ ujišťoval ji Esumaro vážně. „Osvěžil jsem se, a nikdy vám nebudu moci oplatit vaši laskavost. Možná že se mi podaří sehnat v opatství Colmán nějakou galskou loď?“

Abatyše Faife pokrčila rameny.

„Když jsme tam byly, žádnou velkou loď jsme neviděly, a správce opatství nám řekl, že bude trvat pár týdnů, než nějaká připluje. Zdálo se, že mu to dělá starosti. Opatství na zámořský obchod spoléhá,“ dodala, aniž by si uvědomila, že to Esumaro moc dobře ví.

Chtěl jí položit další otázku, když k jejich sluchu dolehl dusot kopyt cválajících koní. Připojil se k abatyši, která vykoukla ze dveří kamenné chaty a uviděla několik mužů, rychle jedoucích po cestě hned pod nimi.

Jeden z mužů náhle vykřikl a ukázal na ně. Celá skupina změnila směr a v mžiku je obklopil asi tucet drsně vyhlízejících válečníků; jejich koně dupávali a z huby se jim vinuly girlandy horkého dechu. Válečníci třímali v rukou meče. Esumaro viděl, že v jejich středu je nižší postava, zahalená od hlavy k patě do

šedivého šatu, takže nebylo vidět ani kousek těla. Kápě byla stažena hluboko do obličjeje. Postava byla štíhlá a měla oblá ramena.

Abatyše Faife pokročila vpřed a zamračeně se jim postavila tváří v tvář.

„Co tady pohledáváte?“ zeptala se autoritativně.

Vůdce jezdců, na první pohled hrubián s rozcuchanou černou bradou a jizvou na čele, se zasmál. Byl to nepřijemný zvuk.

„Co by, hledáme tebe a tvé řeholní stádo, ženská. Potřebuje tě náš mistr. Takže musíte jít všechny s námi.“

Esumaro cítil, jak mu mrzne krev v žilách. Poznal hlas – byl to onen vůdce vykradačů vraků, před nimiž utekl. Jak že se jmenoval? Olcán!

„My sloužíme pouze našemu Pánu, a tím je Ježíš Kristus,“ odpověděla abatyše. „Jsme na cestě do –“

„Já vím, kam si myslíš, že jdete, ženská,“ vyjel na ni velitel. „Ale taky vím, kam teď půjdete. Brzy budete sloužit jinému pánovi.“ Mluvil tak, jako by to měl být černý humor. „Tak pojdte, nemáme času nazbyt.“

Abatyše se mu rozhodně postavila.

„Jsem abatyše Faife z Ard Fhearty. Zastrčte meče a jděte v pokoji. Protože my hodláme jít na Bréanainnovu horu a –“

Esumaro si všiml, že černobradý vůdce pohlédl na nevysokou postavu v šedém šatu. Ta odpověděla téměř nepostřehnutelným kývnutím hlavy v šedé kápi.

Došlo k tomu bez varování a došlo k tomu rychle.

Bradatý vůdce se prostě vyklonil ze sedla a hbitě do srdce abatyše Faife vnořil meč.

Byl mrtva dříve, než začala s výrazem blízkým údivu klesat k zemi. Když se kácela, vůdce válečníků oslovil její vyděšené spolence.

„Počítám, že se nikdo další se mnou přit nechce. Seberte své rance a jděte před námi, nebo tu zůstanete se svou abatyší... a setkáte se s ní na onom světě.“

Všechny úzkostné výkřiky potlačily, jaty chvilkovou nevírou v to, co se stalo.

Pak mladá sestra, ta, která první objevila Esumara, padla na kolena k tělu zavražděné abatyše.

„Zabil jsi ji!“ vzlykala a marně se snažila nahmatat její puls. „Proč jsi ji zabil? Jsi surovec! Kdo jsi?“

Muž opět výhruzně zvedl meč.

„Kladeš mi mnoho otázek, ženská. Chceš tady zůstat s ní?“

Esumaro k ní rychle přikročil s paží zvednutou, jako by se chtěl chránit před mužovým ostřím. A zároveň se rychle sklonil a zvedl mladou ženu ze země.

„Teď není čas na protesty,“ zašeptal jí rychle, „jestli chceš zůstat naživu.“

Na okamžik se zarazila, pohlédla na hrozivého válečníka a obrátila oči k Esumarovi; pak rychle přikývla a rozvaha se jí opět vrátila, pouze pevně semkla ústa na znamení, jakou náma-hu musela vynaložit. Když vstala, natáhla ruku, jako by se chtěla dotknout náder abatyše. Pouze Esumaro viděl, jak prsty sevřela řemínek, na němž byl zavěšený její kříž, a rychle jím trhla. Kříž jí zůstal v dlani. Obrátila se, jako by Esumarovi dovolovala, aby jí pomohl vstát od těla, a kříž přitom svírala v rukách.

„Lépe uděláš, když budeš jedním z nás, dokud nezjistíme, co to znamená,“ zamumlala mu do ucha. Esumara překvapilo, jak rychle to dívka myslí.

Vzal si kříž. Právě jej sevřel v prstech, když na něho vyjel vůdce válečníků.

„Hej, ty tam! Ten muž!“

Esumaro se k němu otočil s přivřenýma očima.

„Kdo jsi?“ Vůdce na něho hleděl podezřívavě. „Ty nejsi z komunity v Ard Fhearta. Neslyšel jsem o tom, že tuhle tlupu měl provázet nějaký bratr.“

Esumaro rychle přemýšlel a díval se na stále mlčenlivou postavu, ukrývající se v šedém šatu.

„Co má být... já jsem bratr Maros, a doprovázím tyto sestry ve víře na Bréanainnovu horu na vigílie.“

„A symbol víry na svém šatu nenosíš?“

Esumaro okamžik zaváhal. Pak zvedl krucifix, který mu rychle myslící mladá řeholnice před okamžikem podala.

„Právě jsem si jej navlékal, když jsi k nám se svými muži přijel. Dovolíš mi, abych dokončil úpravu a dal si jej kolem krku?“

„Ty nejsi z těchto končin?“

Když vůdce slyšel Esumarův přízvuk, byl jat podezřením.

„My, lidé Víry, musíme cestovat široko daleko a hledat duše, které potřebují spasení,“ odpověděl Esumaro zpěvavě, což byl, jak doufal, správný tón, který mu dodá vážnosti.

Mladá žena s vyzývavou tváří mu přišla na pomoc.

„Bratr Maros se k nám připojil v opatství Colmán. Je to významný učenec z Galie.“

Válečník se podezíravě zamračil. Znovu vrhl pohled na postavu v šedém pro pokyny.

„Z Galie? Jak ses dostal do opatství Colmán? V posledních měsících sem žádné lodi nepřiřpluly.“

„Přiřplul jsem do přístavu Ard Mór na jihu a strávil jsem několik měsíců cestováním po vaší zemi. Jak jinak bych mohl mluvit tak dobře vaším jazykem?“

Válečník chvíli přemýšlel, opět pohlédl na drobnou mlčenlivou postavu a pokrčil rameny. Odpovědi mu zřejmě připadaly logické, ale ještě nebyl zcela spokojený.

„Ale tonzuru nemáš. Všichni řeholníci nosí tonzury.“

Odpověděla za něho mladá žena.

„Bratr Maros je stoupencem blahoslaveného Budoka z Laurea, vzdělance váženého ve své zemi. Jeho stoupenci tonzuru nenosí.“

Válečník při jejím zásahu přivřel oči.

„Copak není schopen mluvit sám za sebe?“ utrl se na ni.

Esumaro se postavil před mladou ženu, jako by ji chtěl chránit.

„Já jsem schopen mluvit sám za sebe. Jak má sestra ve víře, sestra Easdan, řekla, jsem stoupencem blahoslaveného Budoka.“ Byl rád, že si zapamatoval jméno, kterým dívku oslovila abatyše Faife.

Bradáč zabručel, zdálo se, že chce něco říci, a pak opět jednou pohlédl na zahalenou postavu. Jako by mezi nimi znovu došlo k jakémusi spojení, protože se odvrátil a rukou dal znamení, aby se společnost vydala na cestu.

„Teď vpřed a potichu,“ zvolal. „Nezapomínejte, že je na vás, chcete-li zůstat naživu nebo zemřít. Moji lidé budou bdět.“

Esumaro otočil hlavu k mladé sestře Easdan a vyslal k ní pohled, který, jak doufal, bude tlumočit jeho vděčnost. Byl by se rád zeptal, kdo je ten Budoc. Do jaké situace se to dostal? Bože na nebesích! Do jakého neštěstí byl uvržen?

PETER TREMAYNE
PÁN DUŠÍ

Z anglického originálu *Master of Souls*,
vydaného nakladatelstvím *Headline Book Publishing*, 2006,

přeložila Věra Štovičková-Heroldová

Typografie Vladimír Verner

Ilustrace na obálce Lee Gibbons

Vydalo nakladatelství *Vyšehrad*, spol. s r. o.,
v Praze roku 2009 jako svou 892. publikaci

Vydání první. AA 15,82. Stran 312

Odpovědná redaktorka Marie Válková

Vytiskla tiskárna *Finidr*, spol. s r. o.

Doporučená cena 278 Kč

Nakladatelství Vyšehrad, spol. s r. o.,

Praha 3, Víta Nejedlého 15

e-mail: info@ivysehrad.cz

www.ivysehrad.cz

ISBN 978-80-7021-763-4